

ЖИТТЄВИЙ І ТВОРЧИЙ ШЛЯХ ВАСИЛЯ ПАВЛОВИЧА ПІШАКА*(до 85-річчя від дня народження)***Геруш І.В., Булик Р.Є., Кривчанська М.І.***Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці, Україна*

Ключові слова: вища школа, член-кореспондент, академік, ректор, інститут, академія, університет, Чернівці, Буковина, кафедра, професор, вчений, педагог, організатор.

Буковинський медичний вісник.
2025. Т. 29, № 4 (116). С. 143-149.

DOI: 10.24061/2413-0737.29.4.116.2025.23

E-mail: KRIVMAR@bsmu.edu.ua

Резюме. Стаття присвячена 85-й річниця від дня народження Василя Павловича Пішака – члена-кореспондента Академії педагогічних наук України, академіка Академії наук вищої школи України, заслуженого працівника народної освіти України, кавалера ордена «За заслуги» II і III ступеня, лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки, ректора Буковинського державного медичного університету (1993-2010). Стаття висвітлює основні віхи життя і творчості В.П.Пішака, інформацію про його праці, присвячені різним напрямкам біологічної та медичної науки й освіти, а також учнів – 7 докторів та 22 кандидатів медичних і біологічних наук, які працюють на керівних посадах, завідують кафедрами, професори та доценти кафедр університету. У статті подано інформацію про вирішення складних і відповідальних проблем, які постали з 1993 року перед В.П.Пішаком як перед ректором Чернівецького державного медичного інституту, зокрема? його активна участь у розробці і реалізації основних напрямків розвитку медичного інституту, піклування про співробітників і ветеранів, об'єднання зусиль колективу на вирішення задач подальшого удосконалення та покращання навчально-методичної, наукової, організаторської, виховної та лікувальної роботи в Чернівецькому державному медичному інституті, Буковинській державній медичній академії, Буковинському державному медичному університеті. Саме при ректорстві В.П. Пішака в 1997 році Постановою Кабінету Міністрів України від 4 квітня 1997 р. № 312 на базі Чернівецького державного медичного інституту була створена Буковинська державна медична академія, а у 2005 році Буковинську державну медичну академію реорганізовано в Буковинський державний медичний університет на підставі розпорядження Кабінету Міністрів України від 02.03.2005 р. № 46-р та наказу Міністерства охорони здоров'я України від 15.03.2005 р. № 110 «Про реорганізацію Буковинської державної медичної академії». Наведено нагороди і відзнаки В.П.Пішака за багаторічну сумлінну працю, значний особистий внесок у розвиток медичної освіти і науки України, підготовку медичних кадрів, високий професіоналізм.

THE LIFE AND CREATIVE PATH OF VASYL PAVLOVYCH PISHAK*(to the 85th anniversary of his birth)***Gerush I.V., Bulyk R.Ye., Kryvchanska M.I.**

Key words: higher education institution, corresponding member, academician, rector, institute, academy, university, Chernivtsi, Bukovyna, department, professor, scientist, teacher, organizer.

Bukovinian Medical Herald. 2025. V. 29, № 4 (116). P. 143-149.

Resume. The article is dedicated to the 85th anniversary of the birth of Vasyl Pavlovych Pishak - Corresponding Member of the Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, Academician of the Academy of Sciences of Higher Education of Ukraine, Honored Worker of Public Education of Ukraine, Cavalier of the Order "For Merit" of the II and III degrees, Laureate of the State Prize of Ukraine in the field of science and technology, Rector of the Bukovinian State Medical University (1993-2010). The article highlights the main milestones of V.P. Pishak's life and work, information about his works devoted to various areas of biological and medical science and education, as well as students - 7 doctors and 22 candidates of medical and biological sciences who work in managerial positions, head departments, professors and associate professors of university departments. The article provides information about solving complex and responsible problems that have arisen since 1993 before V.P. Pishak, as the

Наукові огляди

rector of the Chernivtsi State Medical Institute, in particular, his active participation in the development and implementation of the main directions of the development of the medical institute, care for employees and veterans, and the unification of the team's efforts to solve the problems of further improvement and advancement of educational and methodological, scientific, organizational, educational and medical work at the Chernivtsi State Medical Institute, the Bukovinian State Medical Academy, and the Bukovinian State Medical University. It was under the rector V.P. Pishak in 1997 by the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated April 4, 1997 No. 312 on the basis of the Chernivtsi State Medical Institute that the Bukovinian State Medical Academy was established, and in 2005 the Bukovyna State Medical Academy was reorganized into the Bukovyna State Medical University based on the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated March 2, 2005 No. 46-r and the Order of the Ministry of Health of Ukraine dated March 15, 2005 No. 110 "On the Reorganization of the Bukovinian State Medical Academy". V.P. Pishak's awards and distinctions for many years of conscientious work, significant personal contribution to the development of medical education and science in Ukraine, training of medical personnel, and high professionalism are listed.

Вступ. Пішак Василь Павлович – член-кореспондент Академії педагогічних наук України, академік Академії наук вищої школи України, заслужений працівник народної освіти України, кавалер ордена «За заслуги» II і III ступеня, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, ректор Буковинського державного медичного університету (1993-2010).

Василь Павлович Пішак народився 3 листопада 1940 року в селі Селище, колишнього Сокирянського

(нині – Дністровського) району Чернівецької області в сім'ї селян. Це місце родинного гнізда, в якому він виріс. І хто б знав у селі, що Василько Пішак, закоханий у дивовижний світ природи, так прилучиться до науки, що згодом стане професором, виросте аж до академіка, члена-кореспондента.

Батьки, Павло Петрович і Марія Олексіївна, навчали своїх дітей любити працю та поважати людей. Дворічним хлопчиком Василь залишається напівсиротою. На жаль, батько Павло Петрович Пішак загинув на фронті, захищаючи рідну землю від німецьких окупантів. Його прізвище та ім'я викарбувані на гранітному обеліску серед 190 селищанців, які не повернулися з війни [1, 2].

Лихоліття років війни й повоєнного часу для родини Пішаків були не просто важкими. Туга за втраченим надто рано пробудила його зрілість. Василь став надійним помічником матері. Допомігав і вдома, і в полі. Зелений світ полонив його змалку. Не раз Василь милувався пшеничними колосками, запашними квітами на лугах. То ж не дивно, що в школі він був найширішим прихильником світу ботаніки, зоології, біології. Хотів і далі вчитися. Отож нікого не здивувало, коли після Селищанської семирічки подався аж до Бричан, що в сусідній Молдові, аби закінчити восьмий клас.

Бог і доля привнесли в життя Василя Пішака світлий промінь життєвого шляху – можливість отримати середню, а згодом і вищу медичну освіту. Закінчивши восьмий клас у Бричанах, 14-річним юнаком у 1954 році, він вступає до Чернівецької фельдшерсько-акушерської школи (нині – Чернівецького медичного коледжу), яке успішно закінчив у 1957 році.

Набутий фах фельдшера одразу ж захопив тривожною буденністю. Відчуття чужого болю постійно тримало його біля людей. Він охоче допомагав хворим у селі Перебіківці колишнього Хотинського (нині – Дністровського) району, де працював фельдшером у дільничній лікарні, а також в

Ювілей

селах Бабин та Іванівці, що на Кельменеччині. Глибін лікарської професії все більше і більше вабила юнака.

У вересні 1960 року Василь Пішак вступив на перший курс лікувального факультету Чернівецького державного медичного інституту, який блискуче закінчив у 1966 році [3, 4].

Відчуваючи матеріальну скруту у студентські роки, Василь Пішак у вечірній час та у вихідні й святкові дні працює на посаді сестри медичної у Красноільському протитуберкульозному санаторії Сторожинецького (нині – Чернівецького) району, а з шостого курсу – на посаді сестри медичної в Чернівецькій обласній клінічній лікарні, де одночасно продовжує клініко-лабораторні дослідження у терапевтичному відділенні з водно-сольового обміну у хворих на гепатити та цирози печінки. Бере участь у студентських наукових конференціях Вінницького, Київського, Дніпропетровського та Донецького медичних інститутів. Перспективного молодого науковця одразу ж помітили. Він щоразу повертається з нагородами з цих конференцій. Таким був початок наукової роботи Василя Пішака [4].

Роки навчання постійно захоплюють його дослідницьким пошуком. Найпомітніша наукова діяльність студента Василя Пішака – на кафедрі факультетської терапії під керівництвом відомого терапевта, доктора медичних наук, професора Натана Борисовича Щупака.

Закінчивши навчання в Чернівецькому медичному інституті, Василь Пішак за рішенням Державної комісії з розподілу випускників інституту отримує направлення на наукову роботу асистентом кафедри медичної біології та генетики, де працював до квітня 2015 року. Врешті, з Чернівецьким медичним інститутом пов'язане все його подальше життя. Послідовно обіймає посади асистента кафедри (1966), старшого викладача, доцента кафедри (1972), завідувача (1975) кафедри медичної біології та генетики [4, 5].

Наука по-справжньому захоплює його. Тому в 1974 році набуває ще один фах. Стає випускником вечірнього відділення біологічного факультету Чернівецького державного університету імені Юрія Федьковича.

Три дати в біографії вченого помітні не тільки в його долі, але і в науці. Зокрема:

у 1971 році захищає кандидатську дисертацію на тему «Вміст натрію, калію, кальцію, магнію, заліза і хлоридів у біологічних середовищах при хронічному гепатиті і цирозі печінки»;

у 1985 році захищає докторську дисертацію на тему «Функціональні зв'язки епіфіза і нирок у хребетних»;

у 1987 році В.П.Пішаку присвоєно вчене звання професора.

Це були упевнені кроки Василя Павловича Пішака як вченого.

З 1973 по 1977 рр. він обіймає посаду заступника декана лікувального факультету, з 1981 по 1985 рр. – декана педіатричного факультету, з 1985 по 1993 рр. – декана лікувального факультету.

У 1993 році Василя Павловича Пішака голосами понад 90% виборців-співробітників Чернівецького державного медичного інституту обрано, а згодом Міністерством охорони здоров'я України призначено на посаду ректора медичного інституту, яку обіймав до 2010 року [5, 6].

На цьому надто відповідальному посту розкривається непересічний талент вченого-організатора. В.П. Пішак бере активну участь у розробці і реалізації основних напрямків розвитку медичного інституту, піклується про співробітників і ветеранів, об'єднує зусилля колективу на вирішення задач подальшого удосконалення та покращання навчально-методичної, наукової, організаторської, виховної та лікувальної роботи в інституті, академії, університеті.

Роки його самовідданості науці та колективу університету мають свої благородні віхи. Найперше, вони стали основою розвитку хронобіології у Буковинському державному медичному університеті [6, 7].

Основні напрямки школи наукових досліджень професора Василя Пішака торкалися питань нейроендокринології, структурно-функціональної організації хроноритмів людини і тварин та стали частиною великого вкладу, внесеного в боротьбу з ендокринними, соматичними та іншими захворюваннями, що поширені на Буковині. А вивчення механізмів взаємодії шишкоподібної залози (епіфіза мозку) з іншими органами та системами дозволили по-новому підійти до методів діагностики та лікування цілої низки хвороб. Подальша серія робіт професора Василя Пішака спрямована на вивчення впливу навколишнього середовища на організм ссавців. Особлива увага надавалася водно-сольовому обміну.

Під науковим керівництвом В.П. Пішака в Буковинському державному медичному університеті, за започаткованими ним багатогранними хронобіологічними дослідженнями, виконано велику кількість наукових робіт. У жовтні 2002 року на базі університету проведено вперше в Україні I науково-практичну конференцію з міжнародною участю «Сучасні аспекти хронобіології і хрономедицини», у 2006 році в Чернівцях відбулася II науково-практична конференція з міжнародною участю «Хронобіологія та хрономедицина: теоретичні та клінічні перспективи», у 2009 році – III науково-практична конференція «Прискорене старіння: механізми, діагностика, профілактика». У 2018 році кафедрою медичної біології та генетики і кафедрою фармацевтичної ботаніки та фармакогнозії спільно з Державною установою «Інститут геронтології ім. Дмитра Федоровича Чеботарьова НАМН України на базі Буковинського державного медичного університету проведено IV науково-практичну конференцію з міжнародною участю «Вікові та хронобіологічні аспекти медицини і фармації», в якій взяли участь відомі вчені, науковці, фармакологи, практичні лікарі геронтологи і геріатри з України та закордону [8].

Праці В.П. Пішака присвячені різним напрямкам біологічної та медичної науки. З-під його пера вийшли понад 1200 навчально-методичних та наукових робіт, серед яких 6 підручників, 9 навчальних посібників. Він автор 50 деклараційних патентів України на корисну модель й авторських свідоцтв. Результатом плідної праці вченого стали також відомі монографії:

- «Шишкоподібне тіло: морфологія» (1996),
- «Шишкоподібне тіло: біохімія» (1996),
- «Шишкоподібне тіло і хроноритми імунної системи» (1997),
- «Клінічна анатомія шишкоподібного тіла» (2000),
- «Шишкоподібне тіло в нижчих хребетних» (2002),
- «Медична паразитологія» (2003),
- «Шишкоподібне тіло і біохімічні основи адаптації» (2003),
- «Клінічна паразитологія» (2003),
- «Пренатальний стрес і нейроендокринна патологія» (2004),
- «Нейроендокринна регуляція хроноритмів функцій нирок у ссавців» (2005),
- «Клінічна генетика» (2006),
- «Патофізіологія місячних хроноритмів функцій нирок» (2006),
- «Паразитарні хвороби в дітей» (2007),
- «Лабораторна діагностика паразитарних інвазій» (2007),
- «Шишкоподібна залоза і хроноритми функцій нирок. Вплив стресу та солей важких металів» (2008),
- «Центральні механізми циркадіанних ритмів ссавців» (2009),
- «Стрес і хроноритмічні дисфункції нирок» (2010),
- «Спадкові синдроми з основами фенотипової діагностики» (2010) та ін.

Такий творчий набуток вченого. Багато сил, енергії та часу В.П. Пішак віддавав підготовці науково-педагогічних кадрів. Зокрема, під його керівництвом виконано 7 докторських та 22 кандидатських дисертації. Його учні: доктори та кандидати медичних і біологічних наук – працюють на керівних посадах, завідують кафедрами, професори та доценти кафедр університету.

Докторські дисертації, виконані під науковим консультуванням В.П. Пішака:

1. Бойчук Т.М. (Київ, 1999);
2. Заморський І.І. (Київ, 2000);
3. Роговий Ю.Є. (Київ, 2000);
4. Ткачук С.С. (Київ, 2000);
5. Хмара Т.В. (Тернопіль, 2007);
6. Булик Р.С. (Вінниця, 2009);
7. Комшук Т.С. (Тернопіль, 2017).

Кандидатські дисертації, виконані під науковим керівництвом В.П. Пішака:

1. Черновська Н.В. (Львів, 1987);
2. Захарчук О.І. (Львів, 1993);
3. Бойчук Т.М. (Львів, 1994);
4. Гараздук І.В. (Івано-Франківськ, 1996);
5. Смирнова Т.В. (Київ, 1996);
6. Пашковська Н.В. (Київ, 1998);
7. Русіна С.М. (Київ, 2000);

8. Коган О.В. (Тернопіль, 2002);
9. Шумко Б.І. (Тернопіль, 2002);
10. Павлюк О.В. (Київ, 2003);
11. Шумко Н.М. (Тернопіль, 2006);
12. Ходоровська А.А. (Київ, 2006);
13. Тимофійчук І.Р. (Тернопіль, 2006);
14. Грицюк М.І. (Тернопіль, 2007);
15. Гуралюк В.М. (Одеса, 2009);
16. Висоцька В.Г. (Одеса, 2009);
17. Ломакіна Ю.В. (Тернопіль, 2009);
18. Коган А.О. (Чернівці, 2010);
19. Кривчанська М.І. (Вінниця, 2012);
20. Ризничук М.О. (Чернівці, 2012);
21. Велика А.Я. (Львів, 2013);
22. Петришен О.І. (Чернівці, 2018).

У 1993 році В.П. Пішака обрано дійсним членом (академіком) Академії наук вищої школи України, у 1994 році – академіком Академії наук оригінальних ідей України, у 1995 році – дійсним членом (академіком) Академії наук національного прогресу України, а в листопаді 2003 року – членом-кореспондентом Академії педагогічних наук України по відділенню «Психологія, вікова фізіологія та дефектологія».

Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 1998 року кафедра медичної біології, паразитології та генетики Буковинського державного медичного університету призначена опорною і була організатором низки нарад завідувачів профільних кафедр вищих медичних навчальних закладів України III-IV рівнів акредитації.

Спільна праця колективів кафедр медичної біології закладів вищої медичної освіти України увінчалася виданням у 2004 році національного підручника «Медична біологія» за ред. проф. В.П. Пішака, проф. Ю.І. Бажори для студентів вищих медичних навчальних закладів України III-IV рівнів акредитації. Друге видання підручника відбулося у 2009 році, третє видання побачило світ у 2017 році [9].

Саме при ректорів В.П. Пішаку в 1997 році Постановою Кабінету Міністрів України від 4 квітня 1997 р. № 312 на базі Чернівецького державного медичного інституту створена Буковинська державна медична академія, а у 2005 році Буковинську державну медичну академію реорганізовано у Буковинський державний медичний університет на підставі розпорядження Кабінету Міністрів України від 02.03.2005 р. № 46-р та наказу Міністерства охорони здоров'я України від 15.03.2005 р. № 110 «Про реорганізацію Буковинської державної медичної академії».

З його ініціативи відкрито та реорганізовано низку кафедр. Відновлено навчання за спеціальністю «Педіатрія», започатковано навчання за спеціальностями «Стоматологія», «Медична психологія» та «Клінічна фармація». На факультеті бакалаврів з відділенням молодших медичних та фармацевтичних фахівців студенти мали змогу навчатися за спеціальностями «Сестринська справа»,

Ювілей

«Лабораторна діагностика», «Фармація».

Створено нові факультети: стоматологічний, фармацевтичний, факультет бакалаврів з відділенням молодших медичних і фармацевтичних фахівців. Відкрито спеціалізовані вчені ради для захисту дисертацій за спеціальностями «Патологічна фізіологія», «Педіатрія», «Хірургія» [9].

В.П. Пішак був головою спеціалізованої вченої ради зі спеціальності «Патологічна фізіологія» Буковинського державного медичного університету, членом спеціалізованої вченої ради при Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича.

Про визнання університету як високопрофесійного закладу медичної науки й освіти свідчило проведення на його базі першого Всеукраїнського з'їзду молодших медичних та фармацевтичних спеціалістів України, Конгресу світової федерації українських лікарських товариств, Національного з'їзду патофізіологів України, великої кількості міжнародних з'їздів, конференцій, симпозіумів та інших наукових форумів [9].

Василь Павлович Пішак постійно брав участь у нарадах ректорів закладів вищої медичної освіти при Міністерстві охорони здоров'я України, був депутатом Чернівецької обласної ради, головою постійної комісії обласної ради з питань охорони здоров'я, відіграв активну роль у вивченні соціальних та медичних проблем краю, був членом наукової проблемної комісії МОЗ та АМН. У складі офіційних делегацій по обміну досвідом неодноразово виїжджав за кордон у країни близького та далекого зарубіжжя.

За керівництва Василя Павловича Пішака у 1994 році здійснено перший прийом на навчання в Чернівецький медичний інститут іноземних громадян, а в 2000 році – відбувся відповідно перший випуск іноземних лікарів – 49 осіб з різних країн світу отримали дипломи лікаря Буковинської державної медичної академії [9, 10].

З ініціативи В.П. Пішака з 1997 року при Буковинській державній медичній академії започатковано журнал «Буковинський медичний вісник», а в подальшому ще два фахові часописи – «Клінічна та експериментальна патологія» і «Клінічна анатомія та оперативна хірургія». В.П. Пішак був також членом редколегій чи редакційних рад часописів «Експериментальна та клінічна фізіологія і біохімія», «Фізіологічний журнал» та «Acta medica Leopoliensia».

Чимало зусиль В.П. Пішак віддавав студентству та студентській науці. З його ініціативи у 2000 р. засновано єдиний в Україні студентський науковий медичний журнал «Хист», розпочала свою роботу громадська організація «Асоціація молодих медиків Буковини» [4, 11].

Поєднання широких наукових інтересів з безпомилковим розумінням задач сучасної медицини дозволило В.П. Пішаку сформулювати нову концепцію ступеневої освіти медичних кадрів. Вперше в Україні на базі Буковинського державного медичного університету втілена система ступеневої освіти, яка включає медичний ліцей, медичний коледж, медичний

університет. 10 жовтня 2025 року Чернівецький ліцей №3 медичного профілю відзначив вже свій 30-літній ювілей, а в далекому 1995 році на необхідності створення такого профільного ліцею наполіг В.П. Пішак.

Василь Павлович стояв і у витоків створення та становлення навчально-методичних та наукових комплексів між Буковинським державним медичним університетом і медичними коледжами області. Згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 29.05.1997 р. № 526 та Наказом Міністерства освіти України від 20.06.1997 р. № 218 Буковинському державному медичному університету були підпорядковані вищі медичні навчальні заклади I-II рівня акредитації (Чернівецький, Новоселицький, Вашківський медичні коледжі), які, витримавши іспит часом, продовжують успішно функціонувати. Досвід їх роботи перейняли багато медичних коледжів нашої держави.

Василь Павлович дбав про ремонт навчальних корпусів, сприяв передачі на баланс університету палацу «Академічний», в якому створено гарні умови для проведення різнопланових студентських вечорів, мистецьких заходів, творчих зустрічей. Також він піклувався про відкриття нових та вдосконалення старих читальних залів, обладнання спортивних майданчиків, створення редакційно-видавничого відділу, реставрацію історико-медичного музею університету, що знаходиться у палаці «Академічний». За керівництва Василя Павловича в університеті запрацювали десять комп'ютерних класів, які активно використовувалися з навчальною та науковою метою. Відновив свою роботу табір відпочинку «Здоров'я» на мальовничому березі р. Дністер в с. Репужинці колишнього Заставнівського (нині Чернівецького) району, де за сезон мали змогу відпочити і поправити своє здоров'я велика кількість як студентів, так і викладачів [11].

Різномісна діяльність В.П. Пішака відзначена урядовими нагородами. За заслуги в галузі охорони здоров'я - нагороджений орденом «Знак Пошани», знаком «Відмінник охорони здоров'я». У 1992 р. удостоєний почесного звання «Заслужений працівник народної освіти України». У 2000 р. нагороджений відзнакою Президента України – орденом «За заслуги» III ступеня. У 2000 р. - удостоєний титулу «Почесний громадянин міста Чернівці». Його ім'я включено до альманаху „Золота книга української еліти”. Нагороджений медаллю «Незалежність України» Міжнародного Рейтингу «Золота Фортуна». У 2001 р. відзначений подякою міського голови «За вагомий внесок щодо оновлення та реставрації культурного комплексу палацу «Академічний». У 2002 р. – удостоєний почесної відзнаки Чернівецької обласної державної адміністрації «Медицина Буковини». Лауреат обласних премій імені Юрія Федьковича та імені Омеляна Поповича.

У 2003 р. на засіданні Національної академії наук України В.П. Пішаку присуджено премію ім. О.О.Богомольця НАН України за монографію

«Порівняльно-патофізіологічні аспекти енергозабезпечення судинної стінки» (співавт. Ю.В. Биць, О.В. Атаман). У 2005 р. за вагомий внесок у розвиток медичної галузі В.П. Пішак отримав подяку від Президента України. У 2006р. нагороджений орденом «За заслуги» II ступеня [4, 6].

Рефреном спільної праці колективів кафедр медичної біології вищих медичних навчальних закладів України III-IV рівнів акредитації стало удостоєння Державної премії України в галузі науки і техніки 2007 року за підручник «Медична біологія», за ред. В.П. Пішака, Ю.І. Бажори. У 2009 р. нагороджений почесною відзнакою «Буковина» Чернівецької обласної державної адміністрації, у 2019 р. – відзнакою Буковинського державного медичного університету «За бездоганну медичну службу». Василю Павловичу присвоєно звання «Почесний професор Тернопільського національного медичного університету імені І. Я. Горбачевського» та «Почесний професор Буковинського державного медичного університету» у 2022 р.

До 80-річчя Буковинського державного медичного університету у жовтні 2024 року Василь Павлович нагороджений почесною відзнакою «За заслуги перед Буковиною» Чернівецької обласної ради [10, 11].

За багаторічну сумлінну працю, значний особистий внесок у розвиток медичної освіти і науки, підготовку медичних кадрів, високий професіоналізм та з нагоди 85-річчя від дня народження 3 листопада 2025 року Василь Павлович нагороджений почесною відзнакою (медаллю) «Вдячна Буковина» Чернівецької обласної військової адміністрації та Чернівецької обласної ради [9, 10, 11].

Своїм досягненням Василь Павлович завдячує

люблячій сім'ї і родині. У парі із дружиною Марією Миколаївною, яка є випускницею Чернівецького медичного інституту і десятиліттями віддано працювала лікарем-ендокринологом, виховали доньку Ольгу Василівну Пішак, яка також випускниця медичного університету, доктор медичних наук, професор, а нині працює на посаді професора кафедри терапії, реабілітації та здоров'язбережувальних технологій Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Онукі Олена і Анна вирішили продовжити династію медиків Пішаків – Олена є випускницею фармацевтичного факультету, Анна – студентка 5-го курсу медичного факультету Буковинського державного медичного університету. У Василя Павловича є дві правнучки.

А ще... у Василя Павловича цікаве хобі. Він захоплений бджолами та бджільництвом, адже пасіка для нього є чимось більшим, ніж просто господарством. Він невтомний бджоляр і щоб відчутти смак меду, сповна пізнав смак копіткої праці. Вільний від роботи час проводив серед десятків вуликів, доглядаючи за цими унікальними комахами. «Бджола – то взірць працьовитості», – любить повторювати Василь Павлович [1, 2, 4].

Багатогранна діяльність В.П. Пішака – яскравий приклад життя неординарної особистості, яка поєднала в собі сільську мудрість та людяність, простоту в спілкуванні та вимогливість і відповідальність керівника-господарника, високий професіоналізм вченого, лікаря та доброзичливого радника і наставника молоді, талановитого педагога і вчителя, активного політика та громадського діяча, сміливого експериментатора та організатора медичної науки й охорони здоров'я України.

Список літератури

1. Бойчук ТМ, Мислицький ВФ, Бачинський ВТ, Білоокій ВВ, Івашук ОІ, Кулик ОФ, та ін. Випускників твоїх славетні імена. Чернівці: Місто; 2014. 240 с.
2. Бойчук ТМ, Сидорчук ІЙ, Черновська НВ, укладачі. В.П. Пішак. 35 років наукової, педагогічної та громадської діяльності. Чернівці: Медик; 2000. 124 с.
3. Сидорчук ІЙ, Польовий ВП, Булик РС. Василь Павлович Пішак – 40 років творчої діяльності. Чернівці: Медуніверситет; 2005. 142 с.
4. Булик РС, Черновська НВ, Захарчук ОІ, Степанчук ВВ, Кривчанська МІ. Пішак Василь Павлович. 70 років від дня народження, 45 років наукової, педагогічної та громадської діяльності (до 70-ліття від дня народження). Чернівці: Медуніверситет; 2010. 169 с.
5. Геруш І, Мойсей А. Керівний склад Чернівецького державного інституту (Буковинської державної медичної академії) у 1975-2005 рр. Актуальні питання суспільних наук та історії медицини. 2023;2:5-17. DOI: 10.24061/2411-6181.2.2023.395.
6. Бойчук ТМ, Білоус ВІ. Буковинський державний медичний університет. Етапи становлення та розвитку (до 70-річчя від початку діяльності на Буковині). Буковинський медичний вісник. 2013;17(2):220-9. DOI: 10.24061/2413-0737.XVII.2.66.2013.108.
7. Бойчук ТМ, редактор. Буковинський державний медичний університет. Історія і сьогодення (до 70-річчя). Чернівці: БДМУ; 2014. 227 с.
8. Пішак ВП, Булик РС, Захарчук ОІ, Черновська НВ. Минуле, сьогодення і майбутнє кафедри медичної біології Буковинського державного медичного університету (до 70-річного ювілею кафедри). Буковинський медичний вісник. 2014;18(2):194-6. DOI: 10.24061/2413-0737.XVIII.2.70.2014.98.
9. Бойчук Т, Мойсей А. Основні етапи розвитку Буковинського державного медичного університету за 1974-2020 рр. Актуальні питання суспільних наук та історії медицини. 2020;4:6-10. DOI: 10.24061/2411-6181.4.2020.213.
10. Геруш ІВ, Годованець ОІ, Репчук ЮВ. До 80-річчя заснування Буковинського державного медичного університету: наукові досягнення. Неонатологія, хірургія та перинатальна медицина. 2024;14(3):5-10. DOI: 10.24061/2413-4260.XIV.3.53.2024.1.
11. Бойчук ТМ, Івашук ОІ, Геруш ІВ, Іфтодій АГ, Ходоровський ВМ. Історичні віхи та сучасні реалії Буковинського державного медичного університету. Неонатологія, хірургія та перинатальна медицина. 2014;4(2):6-13.

References

1. Boichuk TM, Myslyts'kyi VF, Bachyns'kyi VT, Biloukyi VV, Ivaschuk OI, Kulyk OF, et al. Vypusknikyiv tvoikh slavetni imena [The names of your graduates are glorious]. Chernivtsi: Misto; 2014. 240 p. (in Ukrainian).
2. Boichuk TM, Sydoruk II, Chernovs'ka NV, ukladachi. V.P. Pishak. 35 rokiv naukovoї, pedahohichnoi ta hromads'koi diial'nosti [35 years of scientific, pedagogical and public activity]. Chernivtsi: Medyk; 2000. 124 p. (in Ukrainian).
3. Sydoruk II, Pol'ovyi VP, Bulyk RLe. Vasyli Pavlovych Pishak – 40 rokiv tvorchoi diial'nosti [Vasyl Pavlovych Pishak – 40 years of creative activity]. Chernivtsi: Meduniversytet; 2005. 142 p. (in Ukrainian).
4. Bulyk RLe, Chernovs'ka NV, Zakharchuk OI, Stepanchuk VV, Kryvchans'ka MI. Pishak Vasyli Pavlovych. 70 rokiv vid dnia narodzhennia, 45 rokiv naukovoї, pedahohichnoi ta hromads'koi diial'nosti (do 70-littia vid dnia narodzhennia) [Pishak Vasyl Pavlovych. 70 years since his birth, 45 years of scientific, pedagogical and public activity (to the 70th anniversary of his birth)]. Chernivtsi: Meduniversytet; 2010. 169 p. (in Ukrainian).
5. Herush I, Moisei A. Kerivnyi sklad Chernivets'koho derzhavnoho instytutu (Bukovyns'koi derzhavnoi medychnoi akademii) u 1975-2005 rr [The management team of the Chernivtsi State Institute (Bukovina State Medical Academy) in 1975-2005]. Aktual'ni pytannia suspil'nykh nauk ta istorii medytsyny. 2023;2:5-17. doi: 10.24061/2411-6181.2.2023.395 (in Ukrainian).
6. Boichuk TM, Bilous VI. Bukovyns'kyi derzhavnyi medychnyi universytet. Etapy stanovlennia ta rozvytku (do 70-richchia vid pochatku diial'nosti na Bukovyni) [Bukovina State Medical University. Stages of formation and development (to the 70th anniversary of the beginning of its activities in Bukovina)]. Bukovyns'kyi medychnyi visnyk. 2013;17(2):220-9. DOI: 10.24061/2413-0737.XVII.2.66.2013.108. (in Ukrainian).
7. Boichuk TM, editor. Bukovyns'kyi derzhavnyi medychnyi universytet. Istoriia i s'ohodennia (do 70-richchia) [Bukovina State Medical University. History and Present (to the 70th anniversary)]. Chernivtsi: BDMU; 2014. 227 p. (in Ukrainian).
8. Pishak VP, Bulyk RLe, Zakharchuk OI, Chernovs'ka NV. Mynule, s'ohodennia i maibutnie kafedry medychnoi biolohii Bukovyns'koho derzhavnoho medychnoho universytetu (do 70-richnoho yuvileiu kafedry) [Past, present and future of the Department of Medical Biology of the Bukovina State Medical University (to the 70th anniversary of the department)]. Bukovyns'kyi medychnyi visnyk. 2014;18(2):194-6. DOI: 10.24061/2413-0737.XVIII.2.70.2014.98. (in Ukrainian).
9. Boichuk T, Moisei A. Osnovni etapy rozvytku Bukovyns'koho derzhavnoho medychnoho universytetu za 1974-2020 rr [The main stages of the development of the Bukovina State Medical University in 1974-2020]. Aktual'ni pytannia suspil'nykh nauk ta istorii medytsyny. 2020;4:6-10. DOI: 10.24061/2411-6181.4.2020.213. (in Ukrainian).
10. Herush IV, Hodovanets' OI, Repchuk YuV. Do 80-richchia zasnuvannia Bukovyns'koho derzhavnoho medychnoho universytetu: naukovy dosiahnennia [To the 80th anniversary of the founding of the Bukovina State Medical University: scientific achievements]. Neonatolohiia, khirurhiia ta perynatal'na medytsyna. 2024;14(3):5-10. DOI: 10.24061/2413-4260.XIV.3.53.2024.1. (in Ukrainian).
11. Boychuk TM, Ivashchuk OI, Herush IV, Ifodiy AH, Khodorovs'kyi VM. Istorychni vikhy ta suchasni realiyi Bukovyns'koho derzhavnoho medychnoho universytetu [Historical milestones and modern realities of the Bukovina State Medical University]. Neonatolohiia, khirurhiia ta perynatal'na medytsyna. 2014;4(2):6-13. (in Ukrainian).

Відомості про авторів

Геруш Ігор Васильович – проф. ректор закладу вищої освіти Буковинського державного медичного університету, м. Чернівці, Україна.

Булик Роман Євгенович – д-р. мед. наук., проф., завідувач кафедри медичної біології та генетики Буковинського державного медичного університету, м. Чернівці, Україна.

Кривчанська Мар'яна Іванівна – канд. мед. наук., доц., доцент кафедри медичної біології та генетики Буковинського державного медичного університету, м. Чернівці, Україна.

Information about the authors

Herush Igor Vasyliovych – Prof., Rector of the Higher Education Institution of Bukovinian State Medical University, Chernivtsi, Ukraine.

Bulyk Roman Yevgenovych – Dr. Med. Sci., Prof., Head of the Department of Medical Biology and Genetics of Bukovinian State Medical University, Chernivtsi, Ukraine.

Kryvchanska Maryana Ivanivna – Candidate of Medical Sciences, Assoc. Prof., Associate Professor of the Department of Medical Biology and Genetics of Bukovinian State Medical University, Chernivtsi, Ukraine.

Дата першого надходження рукопису до видання: 29.10.2025
Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 15.11.2025
Дата публікації: 30.12.2025